

О ФИЛМУ 2012

Тринаестог новембра 2009. године, филм „2012“, режисера Роланда Емериха (Roland Emmerich), имао је светску премијеру. Тема филма је крај света који ће се, по рачунању времена древног мексичког народа Маја, догодити 21. децембра 2012. године, јер је то дан када ће се све планете Сунчевог система поравнати (астрономски феномен који се догађа једном у 640.000 година). У филму се поменуто „пророштво“ узима као аксиом на чијем се темељу даље развија прича. Радња филма је заснована на научним претпоставкама да ће се, због неравнотеже у земљином језгру, земљини полови у једном тренутку померити, тако да ће јужни пол постати запад, а северни исток. Услед тога, сâмо језгро земље ће почети да се топи и земљина кора ће постати потпуно нестабилна, што ће изазвати њено пуцање и стравичне земљотресе по целој планети.

После кратког представљања ове теорије, у филму се преко лика Чарлија Фроста, кога глуми Вуди Харелсон (Woody Harrelson), кроз импресивне специјалне ефекте, гледаоци уводе у причу о разарању света, рушењу највећих градова и потпуној катаклизми. Један од главних ликова филма, Џексон Куртис (John Cusack), који у филму игра недовољно познатог писца, покушава на све могуће начине да спасе своју породицу и да је одведе до места где се спремају посебни свемирски бродови за избављење само 400.000 људи. Пролазећи кроз разне невоље, он сазнаје да се ти бродови налазе у Кини (на Хималајима) и успева да пронађе авион који би могао тамо да их одвезе. Напокон стиже до одредишта, али сазнаје да су места у тим бродовима већ резервисана, односно купљена, и да је цена једног места у броду невероватних билион евра!

Међутим, он успева да себе и своју породицу убаци у тај брод, који је заправо барка, слична старозаветној Нојевој барки. Барке су, као и у Старом Завету, предвиђене да понесу по примерак од сваке животињске врсте и највреднија уметничка дела, а цео пројекат је држан у тајности по цену живота.

Како је филм америчке продукције, један од најважнијих ликова је амерички председник Томас Вилсон (Danny Glover), који је, наравно, успео да убеди лидере осам најважнијих светских земаља (Група 8) да подрже пројекат за спасење човечанства и, као и увек у филмовима са оваквом тематиком и овом продукцијом, одржао последњи говор пред потпуно разарање земље. Он, као идеал председника, остаје са својим народом делећи њихову судбину до самог краја. Ово делује као очигледно представљање америчког председника у улози својеврсног месије и светског спаситеља. У филму се као један од главних јунака појављује и млади доктор Адријан Хемсли (Chiwetel Ejiofor) који научним доказима гледаоцима показује могућност да се читава радња филма догоди у блиској будућности. Због тога се његов лик у филму појављује и као глас савести. У тренуцима кад остаје мало времена да се сви укрцају на барке, а велики број људи је и даље испред капија, он моли лидере осам најважнијих светских земаља да омогуће свима улазак на барке, указујући на бесмисленост спасавања људског рода по цену живота оних који су остали напољу. Цитирајући Џексона Куртиса („Оног тренутка када престанемо да се боримо једни за друге, то је тренутак када смо изгубили човечност”), свима присутнима поставља питање које изражава и суштину самог филма: ако започнемо своју будућност оваквим суровим чином, шта ћемо рећи својој деци? Иза ових речи отвара се капија за улазак остатка људи на барку.

После свих тих догађаја наилази огроман морски талас (цунами) који прекрива остатак планете. Барке испловљавају испуњавајући своју намену да сачувају људе од потопа. На крају филма се путем сателита открива да је афрички континент сув и да се тамо сви могу искрцати. Година 0001...

Снимањем оваквих апокалиптичних филмова гледаоцима се намеће закључак да човек, уздајући се у новац и технолошка достигнућа, може да савлада све препреке које му будућност доноси и да му ни Бог нити било каква друга сила није потребна да би се избавио од таквих катастрофа.

Тематику филма можемо разматрати са два различита становишта, у зависности од тога да ли проблем „краја света“ посматрамо са аспекта верујућег или неверујућег човека. У случају неверујућег човека, наука не пружа никакву утеху него испуњава његову душу страхом и неизвесношћу, не само по питању краја света него и по питању сопственог краја, доводећи га у стање агоније и очајања. С друге стране, верујући човек зна Кога чека и Кога се нада; зна да ће бити невоља, али никада већих од његових способности да их поднесе. На крају крајева, верник зна да ће то значити да је Господ близу и да треба да се радује, по речима Светог Писма: „Када се почне ово збивати, усправите се и подигните главе своје, јер се приближава избављење ваше” (Лк. 21,28). Верујући човек зна да то није крај него нови почетак. Зато је оваква врста филма за њега чиста научна фантастика, често веома духовита.

Када је Бог стварао видљиви свет, Он јесте предвидео његов крај, али не и његово тотално уништење. У последњој књизи Новог Завета, која носи назив Откровење светог Јована Богослова, свети Јован описује, после свих невоља које ће претходити, преображај земље речима: „И видех небо ново и земљу нову; јер прво небо и прва земља прођоше и мѐра нема више” (Откр. 21,1.), „И Бог ће отрти сваку сузу из очију њихових, и смрти неће бити више, ни жалости ни јаука, ни бола неће бити више; јер прво прође” (Откр. 21, 4).

Још једно сведочанство верујућем човеку јесте догађај забележен у Светом Писму Старог Завета, где Бог у Књизи постања (1 Мојс. 6.гл.) открива да је већ једном давно због мноштва зла које се намножило у душама људи допустио велики потоп. Тада је сачувао само једнога човека, патријарха Ноја са његовом породицом. На самом крају овог библијског догађаја, Бог склапа завет са људским родом и целокупном творевином да ниједно тело неће погинути од потопа нити ће више бити потопа да затре земљу (Пост. 9, 11), а као знак тог обећања Он даје дугу која ће се сваки пут појавити када се небо наоблачи.

Господ свет ствара из љубави и на крају стварања, када гледа све створено, Он закључује да све добро беше веома (Пост. 1,31) и жели да свет буде у заједници са Њим, а човеку даје заповест да господари светом, са крајњим циљем да човек принесе свет своме Творцу. Ако би Господ одлучио да у потпуности уништи свет, онда би то значило да се каје због учињеног и да због тога жели да приведе свет крају. Али Господ шаље Сина Свога Јединороднога да избави свет од робовања смрти. То је довољан доказ да свет и људски род нису створени да би једноставно били уништени него да, преображени за вечност, заувек постоје у заједници са својим Творцем.

На крају, можемо закључити да је филм просечан, што показују и реакције холивудских критичара. Са друге стране, овај филм је зарадио око сто педесет пет милиона долара, што представља велику суму јер се приказује непуних два месеца. Разлог ове нелогичности налазимо једино у називу филма „2012“ и датуму „краја света“ (21. 12. 2012), који побуђује радозналост и машту просечног гледаоца.

Ђакон Бранислав Ђурагић